

KOMISJONI MÄÄRUS (EL) nr 1086/2011,

27. oktoober 2011,

millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 2160/2003 II lisa ja komisjoni määruse (EÜ) nr 2073/2005 I lisa seoses värskes kodulinnulihas esineva salmonellaga

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. novembri 2003. aasta määrust (EÜ) nr 2160/2003 salmonella ja teiste konkreetsete toidupõhiste zoonootilise toimega mõjurite kontrolli kohta, ⁽¹⁾ eelkõige selle artikli 5 lõiget 6,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrust (EÜ) nr 852/2004 toiduainete hügieeni kohta, ⁽²⁾ eriti selle artikli 4 lõiget 4,

ning arvestades järgmist:

- (1) Määruse (EÜ) nr 2160/2003 eesmärk on tagada õigete ja tõhusate meetmete võtmine salmonella ja muude zoonositekitajate avastamiseks ja kontrolliks tootmise, töötlemise ja turustamise kõikides asjaomastes etappides, et vähendada nende levimust ja nendest tulenevat ohtu rahva tervisele. Kõnealuse määruse reguleerimisalasse kuulub muu hulgas ka eesmärkide vastuvõtmine konkreetsete zoonooside levimuse vähendamiseks loomapopulatsioonidel ning teatavate loomade ja nende saaduste ühendusesisest kaubandust ja kolmandatest riikidest pärit importi käsitlevate eeskirjade vastuvõtmine.
- (2) Komisjoni 12. juuni 2007. aasta määrusega (EÜ) nr 646/2007, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2160/2003 seoses ühenduse eesmärgiga vähendada *Salmonella enteritidis*'e ja *Salmonella typhimurium*'i esinemissagedust broileritel ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1091/2005, ⁽³⁾ on vastu võetud liidu eesmärk vähendada nende kahe salmonella serotüübi levimust broileritel. Kõnealuse määruse eesmärk on vähendada 31. detsembriks 2011 *Salmonella enteritidis*'e või *Salmonella typhimurium*'iga nakatunud broilerikarjade osakaalu kuni 1 protsendini või alla selle.
- (3) Komisjoni 20. juuni 2008. aasta määruses (EÜ) nr 584/2008, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2160/2003 seoses ühenduse

eesmärgiga vähendada *Salmonella enteritidis*'e ja *Salmonella typhimurium*'i esinemissagedust kalkunitel, ⁽⁴⁾ on sätestatud liidu eesmärk vähendada nende kahe *Salmonella* serotüübi esinemist kalkunikarjadel. Kõnealuse määruse eesmärk on vähendada 31. detsembriks 2012 *Salmonella enteritidis*'e või *Salmonella typhimurium*'iga nakatunud broilerkalkunite karjade osakaalu kuni 1 protsendini või alla selle.

- (4) Määruse (EÜ) nr 2160/2003 II lisa on sätestatud erimeetmete rakendamine selle määruse I lisa loetletud zoonooside ja zoonootiliste mõjurite tõrjeks. Täpsemalt on määruse (EÜ) nr 2160/2003 II lisa E osa 1. punktiga ette nähtud, et alates 12. detsembrist 2010 ei tohi I lisa loetletud loomadelt pärit teatavat värsket kodulinnuliha viia turule inimtoiduks, välja arvatud juhul, kui see vastab järgmisele kriteeriumile: „*Salmonella*: 25 grammis ei leidu”. Kõnealuse määrusega on ka ette nähtud, et selle kriteeriumi kohta sätestatakse üksikasjalikud eeskirjad, eelkõige eeskirjad proovivõtukavade ja analüüsimetoodite kohta.
- (5) Seoses värskes kodulinnulihaga tuleks ette näha, et salmonellat käsitleva kriteeriumi kohta kehtestatud üksikasjalike eeskirjadega tagatakse piisav kindlus selles osas, et kõnealuses lihas ei esine asjakohast salmonellat ja et ühtlustatud kohaldamise tulemuseks on õiglane konkurents ja sarnased turuleviimise tingimused.
- (6) Komisjoni 15. novembri 2005. aasta määrusega (EÜ) nr 2073/2005 toiduainete mikrobioloogiliste kriteeriumide kohta ⁽⁵⁾ on kehtestatud teatavate mikroorganismide mikrobioloogilised kriteeriumid ja rakenduseeskirjad, mida toidukäitlejatel tuleb järgida määruse (EÜ) nr 852/2004 artiklis 4 osutatud hügieeni üld- ja erinõuete rakendamisel.
- (7) Liidu õigusaktide ühtsuse huvides on asjakohane muuta määruse (EÜ) nr 2160/2003 II lisa E osas esitatud värskes kodulinnuliha suhtes kehtestatud erinõudeid ning kehtestada üksikasjalikud eeskirjad seoses määruse (EÜ) nr 2073/2005 I lisa esitatud salmonellat käsitleva kriteeriumiga.

⁽¹⁾ ELT L 325, 12.12.2003, lk 1.⁽²⁾ ELT L 139, 30.4.2004, lk 1.⁽³⁾ ELT L 151, 13.6.2007, lk 21.⁽⁴⁾ ELT L 162, 21.6.2008, lk 3.⁽⁵⁾ ELT L 338, 22.12.2005, lk 1.

- (8) Kooskõlas komisjoni 1. septembri 2005. aasta otsusega 2005/636/EÜ ühenduse rahalise toetuse kohta liigi *Gallus gallus* broilerikarjade hulgas *Salmonella* spp. levimust käsitleva alusuuringu teostamiseks liikmesriikides,⁽¹⁾ komisjoni 29. septembri 2006. aasta otsusega 2006/662/EÜ ühenduse rahalise toetuse kohta salmonella levimust kalkunite hulgas käsitleva alusuuringu teostamiseks liikmesriikides⁽²⁾ ja komisjoni 19. juuli 2007. aasta otsusega 2007/516/EÜ, milles käsitletakse ühenduse rahalise toetuse andmist liikmesriikidele, et uurida broilerikarjade puhul *Campylobacter* spp. esinemist ja selle ravimresistentsust ning broilerirümpade puhul *Campylobacter* spp. ja *Salmonella* spp. esinemist,⁽³⁾ koguti teavet salmonella levimuse kohta vastavalt broilerikarjadel, kalkunikarjadel ja broilerirümpadel. Kõnealuste uuringute tulemuste, aga ka broilerite suhtes kohaldatavate salmonella käsitlevate määruse (EÜ) nr 2160/2003 artikli 5 kohaste siseriiklike kontrolliprogrammide esimese programmiaasta (2009) esialgsete tulemuste kohaselt on salmonella levimus broileri- ja kalkunikarjadel senini suur⁽⁴⁾. Lisaks sellele muutus määruse (EÜ) nr 2160/2003 kohaselt kalkunite suhtes kohaldatavate salmonella käsitlevate siseriiklike kontrolliprogrammide kohaldamine kohustuslikuks alles alates 2010. aastast. Kriteeriumi kohaldamine kõikide salmonella serotüüpide suhtes enne kui salmonella levimust broileri- ja kalkunikarjadel on oluliselt vähendatud, võib tootmisharule kaasa tuua ebaproportsionaalselt suure majandusliku mõju. Seetõttu tuleks muuta määruse (EÜ) nr 2073/2005 I lisa 1. peatükki.
- (9) Euroopa Toiduohutusameti koostatud ühenduse 2008. aasta koondaruandest zoonooside, zoonootiliste haiguse-tekijate ja toidu kaudu levivate haigusepuhangute kohta Euroopa Liidus⁽⁵⁾ nähtus, et sarnaselt eelmiste aastatega on inimeste salmonelloosi haigestumise põhjuseks ligikaudu 80 % juhtudest *Salmonella enteritidis* ja *Salmonella typhimurium*. Kodulinnuliha on endiselt inimeste salmonelloosi peamine allikas.
- (10) *Salmonella enteritidis*e ja *Salmonella typhimurium*i käsitleva kriteeriumi kehtestamisega saavutatakse optimaalne tasakaal kodulinnuliha tarbimisega seostatava inimeste salmonelloosi haigestumise vähendamise ja selle kriteeriumi rakendamisest tuleneva majandusliku mõju vahel. Samal ajal julgustaks see toidukäitlejaid võtma meetmeid kodulinnuliha tootmise eelnevates etappides ning see võib kaasa aidata kõikide rahvatervise seisukohast oluliste salmonella serotüüpide vähendamisele. Keskendumine nendele kahele serotübile on kooskõlas ka seoses kodulinnuliha esmatootmise tasandiga seatud liidu eesmärki-dega.
- (11) Proovivõtukavad muude salmonellaga seotud toiduohutuskriteeriumide jaoks on ette nähtud määrusega (EÜ) nr 2073/2005. Need on osutunud toidukäitlejate jaoks kasulikeks ning on seepärast sobivad ka värske kodulinnuliha puhul rakendatavate proovivõtukavade jaoks.
- (12) Standard EN/ISO 6579 on horisontaalmeetod *Salmonella* spp. tuvastamiseks toidus ja loomasöödas. Lisaks on määruse (EÜ) nr 2073/2005 I lisa sätestatud, et kõnealune standard on standardmeetod kõikide salmonella käsitlevate kriteeriumite puhul. Seega on asjakohane sätestada kõnealuse standardi kasutamine standardmeetodina ka värske kodulinnuliha puhul, piiramata kõnealuse määruse sätteid alternatiivsete meetodite kohta. Euroopa Liidu salmonella referentlabor soovib serotüüpide kindlaksmääramiseks kasutada standardmeetodina White-Kaufmann-Le Minor skeemi.
- (13) *Salmonella typhimurium*i monofaasilised tüved on lühikese aja jooksul muutunud levinuimaks salmonella serotübiks, mida on leitud mitmel loomaliigil ja inimeselt saadud kliinilistel isolaatidel. Vastavalt teaduslikule arvamusele, milles käsitletakse *Salmonella typhimurium*i sarnaste tüvede rahvatervisealase riski hindamist ja seiret,⁽⁶⁾ kujutavad *Salmonella typhimurium*i monofaasilised tüved, mille antigeenne valem on 1,4,[5],12:i-, endast *Salmonella typhimurium*i variante ning praegustest tõenditest ilmneb, et nendest tulenev oht rahva tervisele on võrreldav muudest *Salmonella typhimurium*i tüvedest tuleneva ohuga. Seega on asjakohane selgitada, et *Salmonella typhimurium*i käsitlevaid sätteid tuleb kohaldada ka kõnealuste monofaasiliste tüvede suhtes.
- (14) Määruses (EÜ) nr 2073/2005 on sätestatud protsessi hügieenikriteerium, mida kohaldatakse seoses salmonellaga broileri- ja kalkunirümpades pärast tapamajas jahutamist. Protsessi hügieenikriteeriumi eesmärk on kontrollida kodulinnurümpade fekaalset saastatust, mis võib tekkida, kui rümbad on saadud nakatunud linnukarjadest või on toimunud ristnakatumine tapamajas. Määruse (EÜ) nr 2073/2005 artikli 10 alusel tuleb kriteeriumid ja tingimused, mis käsitlevad salmonella olemasolu kodulindude rümpades, seoses muutustega salmonella levimuses läbi vaadata. Kuna määruses (EÜ) nr 646/2007 broilerikarjade kohta kehtestatud liidu eesmärgid tuleb täita 2011. aasta lõpuks ja määruses (EÜ) nr 584/2008 kalkunikarjade kohta kehtestatud eesmärgid 2012. aasta lõpuks, tuleks vähendada prooviühikute arvu, mille võrra on lubatud ületada kindlaksmääratud piirmäära. Määruse (EÜ) nr 2073/2005 I lisa 2. peatükki tuleks seepärast vastavalt muuta.
- (15) Määrusi (EÜ) nr 2160/2003 ja (EÜ) nr 2073/2005 tuleks seega vastavalt muuta.

⁽¹⁾ ELT L 228, 3.9.2005, lk 14.

⁽²⁾ ELT L 272, 3.10.2006, lk 22.

⁽³⁾ ELT L 190, 21.7.2007, lk 25.

⁽⁴⁾ www.efsa.europa.eu.

⁽⁵⁾ *The EFSA Journal* (2010); 8(1):1496.

⁽⁶⁾ *The EFSA Journal* (2010); 8(10):1826.

(16) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas toiduahela ja loomatervishoiu alalise komitee arvamusega ning ei Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole vastuväiteid esitanud,

komisjoni määruse (EÜ) nr 2073/2005 (*) I lisa 1. peatüki real 1.28 esitatud asjakohasele mikrobioloogilisele kriteeriumile.”

(*) EÜT L 338, 22.12.2005, lk 1.”

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EÜ) nr 2160/2003 II lisa E osa punkt 1 asendatakse järgmisega:

„1. Alates 1. detsembrist 2011 vastavad I lisa loetletud loomapopulatsioonidelt pärit värske kodulinnuliha vastab

Artikkel 2

Määruse (EÜ) nr 2073/2005 I lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse lisale.

Artikkel 3

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Määrust kohaldatakse alates 1. detsembrist 2011.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 27. oktoober 2011

Komisjoni nimel

president

José Manuel BARROSO

LISA

Määruse (EÜ) nr 2073/2005 I lisa muudetakse järgmiselt.

1) 1. peatükis lisatakse tabelisse järgmine rida 1.28 ja vastavad joonealused märkused 20 ja 21:

„1.28 Värske kodulinnuliha ⁽²⁰⁾ “	<i>Salmonella typhimurium</i> ⁽²¹⁾ <i>Salmonella enteritidis</i>	5	0	Puudub 25 g-s	EN/ISO 6579 (tuvastamiseks) White-Kaufmann-Le Minor kava (serotüüpide kindlaksmääramiseks)	Kõlblikkusajal turule viidud toote
--	--	---	---	------------------	--	------------------------------------

⁽²⁰⁾ Käesolevat kriteeriumi kohaldatakse *Gallus gallus* liiki aretuskarjade, munevate kanade, broilerite ning broilerkalkunite aretuskarjade suhtes.

⁽²¹⁾ Monofaasilise *Salmonella typhimurium*'i puhul hõlmatakse ainult tüve, mille antigeenne valem on 1,4,[5],12:i:-.”

2) peatüki tabeli rida 2.1.5 asendatakse järgmisega ja lisatakse vastav joonealune märkus 10:

„2.1.5 Broileri- ja kalkunirümbad“	<i>Salmonella</i> spp. ⁽¹⁰⁾	50 ⁽⁵⁾	7 ⁽⁶⁾ Alates 1.1.2012 broilerite puhul c = 5 Alates 1.1.2013 kalkunite puhul c = 5	Puudub 25 g kaelanaha liitproovis	EN/ISO 6579 (tuvastamiseks)	Rümbad pärast jahutamist	Tapahügieeni parandamine ja protsessi kontrollimise, loomade päritolu ja päritolufarmide bioohutusmeetmete ülevaatamine
------------------------------------	--	-------------------	---	--------------------------------------	-----------------------------	--------------------------	---

⁽¹⁰⁾ Kui tuvastatakse *Salmonella* spp., serotüüpiseeritakse isolaadid täiendavalt *Salmonella typhimurium*'i ja *Salmonella enteritidis*'e osas, et kontrollida 1. peatüki real 1.28 esitatud mikrobioloogilise kriteeriumi järgimist”

3) 3. peatüki punkt 3.2 asendatakse järgmisega:

„3.2. Bakterioloogiliste proovide võtmine tapamajades ning hakkliha, lihavalmistisi, lihamassi ja värsket liha tootvates ettevõtetes
Kariloomade, sigade, lammaste, kitsede ja hobuste rümpadelt proovide võtmise eeskirjad

Kasutatavad destruktiivsed ja mittedestruktiivsed proovide võtmise meetodid, proovivõtu kohtade valimine ning proovide hoiustamine ja transportimise eeskirjad on esitatud standardis ISO 17604.

Proovivõtu igal korral võetakse proovid viiel juhuslikult valitud rümbalt. Proovivõtu kohad tuleb valida tootmisettevõtete kasutatavat tapatehnoloogiat arvestades.

Enterobakterite analüüsi ja aeroobsete mikroorganismide kolooniate arvu proovide võtmisel võetakse proov rümba neljast kohast. Neli koeproovi, kokku 20 cm² ulatuses, võetakse destruktiivsel meetodil. Mittedestruktiivse meetodi kasutamisel peaks ala, millelt proov võetakse, katma iga proovivõtukohta puhul vähemalt 100 cm² (50 cm² väikeste mäletsejaliste rümpade puhul).

Salmonella analüüsiks proovide võtmisel kasutatakse abrasiivset käsnameetodit. Valitakse kõige tõenäolisemalt saastunud alad. Kogu proovivõtu ala peab katma vähemalt 400 cm².

Kui proovid võetakse rümba erinevatelt kohtadelt, moodustatakse neist enne läbivaatust liitproov.

Kodulinnurümpadelt ja värskelt kodulinnulihalt proovide võtmise eeskirjad

Tapamajad võtavad *Salmonella* analüüsi jaoks proove tervetelt kaelanahaga kodulinnurümpadelt. Muud värsket kodulinnuliha töötlevad ettevõtted peavad võtma proove salmonella analüüsimiseks, eelistades terveid kaelanahaga kodulinnurümpasid, kui need on kättesaadavad, kuid tuleb tagada, et vastavalt riskipõhisele valikule võetakse proove ka tükeldatud linnulihast, millel on nahka, ja/või tükeldatud linnulihast, millel ei ole või millel on vähesel määral nahka.

Tapamajade proovivõtukavad peavad sisaldama kodulinnurümpasid linnukarjadest, kelle salmonella staatus on teadmata, või linnukarjadest, kelle kohta on teada, et need on nakatunud *Salmonella enteritidis*'e või *Salmonella typhimurium*'iga.

Kui tapamajas kontrollitakse kodulinnurümpasid salmonella kui protsessi hügieenikriteeriumi suhtes, nagu on sätestatud 2. peatüki real 2.1.5., tuleb peale rümpade jahutamist igal proovivõtul võtta kaelanahaproovid vähemalt 15 juhuslikult valitud kodulinnurümbalt. Igast kodulinnurümba kaelanahast tuleb võtta umbes 10 grammine tükk. Igal korral tuleb samast linnukarjast pärit kolme kodulinnurümba kaelanahaproovid enne analüüside teostamist koondada 5 x 25 grammiseks lõpp-prooviks. Neid proove kasutatakse ka 1. peatüki tabeli real 1.28 esitatud toiduohutuskriteeriumi järgimise kontrollimiseks.

Salmonella analüüside tegemiseks muu värsket kodulinnuliha osas kui kodulinnurümbad, tuleb võtta samast partiist viis vähemalt 25 grammist proovi. Sellisest tükeldatud linnulihas, millel on nahka, võetud proov peab sisaldama nahka ja juhul, kui naha kogus ei ole prooviühiku moodustamiseks piisav, tuleb liha välispinnalt võtta lisaks õhuke viil liha. Proov, mis on võetud tükeldatud linnulihas, millel ei ole nahka või millel on vähesel määral nahka, peavad sisaldama lisaks olemasolevale nahale õhukest viilu või viile liha välispinnalt, et moodustada piisav prooviühik. Lihaviilul tuleb võtta nii, et need sisaldaks võimalikult palju liha välispinda.

Proovide võtmise juhised

Üksikasjalikumad juhtnöörid rümpadelt proovide võtmise ja eelkõige proovivõtukohtade osas võib lisada määruse (EÜ) nr 852/2004 artiklis 7 viidatud heade tavade juhistesse.

Rümpade, hakkliha, lihavalmististe, lihamassi ja värsket kodulinnuliha proovide võtmise sagedus

Tapamajade või hakkliha, lihavalmistisi, lihamassi või värsket kodulinnuliha tootvate ettevõtete toidukäitlejad võtavad mikrobioloogilise analüüsi proove vähemalt üks kord nädalas. Iga nädal muudetakse proovide võtmise päeva, et tagada proovivõtmine kõigil nädalapäevadel.

Hakkliha ja lihavalmististe proovide võtmisel *E. coli* ja aeroobsete mikroorganismide kolooniate arvu analüüsideks ning rümpade proovide võtmisel enterobakterite ja aeroobsete mikroorganismide kolooniate arvu analüüsideks võib kontrollimise sagedust vähendada kahe korrani kuus, kui kuuel järjestikusel nädalal saadakse rahuldavad tulemused.

Proovide võtmisel hakkliha, lihavalmististe rümpade ja värsket kodulinnuliha salmonella analüüsideks võib sagedust vähendada kahele korrale kuus, kui 30 järjestikusel nädalal on saadud rahuldavad tulemused. Salmonella proovide võtmise sagedust võib samuti vähendada, kui riigisisene või piirkondlik salmonellat käsitlev kontrollprogramm toimib ja hõlmab kontrolli, mis asendab käesolevas lõigus kirjeldatud proovivõttu. Proovide võtmise sagedust võib lisaks vähendada, kui riigisisene või piirkondlik salmonellat käsitlev kontroll näitab salmonella vähest levimust tapamaja osetatud loomade hulgas.

Riskianalüüsi põhjendatud tulemuste alusel võib pädeva asutuse otsuse kohaselt vabastada väiketapamajad ning hakkliha, lihavalmistisi ja värsket kodulinnuliha väikestes kogustes tootvad ettevõtted korrapärasest proovivõtmisest.”